

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci

Təsdiq edirəm:

Tədris hissəsinin

müdiri:

İ.H.Əyyubova

“ ”

“sentyabr” 2019-ci il

Fənn sillabusu:

İxtisas: Təsviri incəsənət müəllimliyi

Şöbə: Musiqi və təsviri incəsənət

Fənn birləşmə komissiyası: Tarix və ictimai elmlər

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: İslam tarixi və İslamın əsas əxlaqi prinsipləri

Kodu: İPFS-B18.1

Kurs: II A

Tədris ili: (2019-2020 tədris ili) semestr-payız

Tədris yükü: 90 (60 saat müəhazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6

Auditoriya:

Saat: II;IV;V gün saat 13:55, 15:40

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və adı: Kərimova Aytən Adil qızı

Məsləhət günləri və saati: II-IV gün 10:00-11:00

E-mail ünvanı: kerimzadeayten0@gmail.com

FBK-nın ünvanı: Lənkəran.ş. Ş.Axundov k.31

III. Tövsiyə olunan dərslik və dərs vəsaitləri:

- İnternet resursları
- Rafiq Əliyev “İslam” Bakı 2004, səh.332
- Şahlar Şərifov “İslam tarixi” Bakı 2013

- Rafiq Əliyev “Dinin əsasları” Bakı 2003 səh.28

IV.Fənnin təsviri

İslam tarixi, İslam dininin VII əsrdə ortaya çıxışından və İslam dövlətinin qurulmasından başlayaraq müasir zamanlara qədər uzanan müddətdə, İslam dini, İslam dinini mənimsəyən bölgə və toplumlar ilə bu toplumların İslam adı altında ortaya qoyduğu ayinləri saxlayan tarix qoludur. İslam tarixi İslam inancını həm bir din həm də bir ictimai müssisə olaraq araşdırır və nəticədə hadisələri bu məzmununda təqdim edir. **V.Fənnin məqsədi**

İslam tarixini və İslam mədəniyyətini ümumi xəttləri ilə bilmək, milli tarix tərbiyyəsi almaq lazımı bilən hər bir müsəlman üçün vacibdir. Tarixi bilmədən bu günki hadisələri dəyərləndirmək, dövlətlərin davranışını anlamaq mümkün deyildir.

İslam Tarixi həm də əqidəmizin tarixidir. Bu tarixi doğru-düzgün şəkildə öyrənmədən əqidəmizin doğruluğundan bixəbərlə olacağıq.

VI. Davamiyyətə verilən tələblər:

Dərsdə davamiyyətə görə verilən tələblər maksimum 10 baldır. Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir, semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 10 %-n

ə 1 bal çıxılır. Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (25%-dən çox olduğu halda tələbə həmin fənnin imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır və sonradan onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

VII. Qiymətləndirmə

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bunnan 50 balı tələbə smestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 bal sərbəst işlərin tərtib olunmasına görə, 10 bal seminar və laboratoriya dərslərinə görə, 20 bal kollektivuma görə, 10 bal dərslərin davamiyyətinə görə.

İmtahan zamanı toplanan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır.

- 10 bal-tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilmir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal-tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırqa bilmir.
- 6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıq var, mövzunu tam əhatə edir.
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini tam ifadə edə bilmir.
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal-suala cavab yoxdur. Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun iymətləndirmə imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında:

91-100 bal-əla [A]

81-90 bal- çox yaxşı [B]

71-80 bal-yaxşı [C]

61-70 bal- kafi [D]

51-60 bal- qənaətbəxş [E]

51- baldan aşağı- qeyri-kafi [F]

Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə kollecin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

VIII. Təqvim mövzu planı: Mühazirə: 60 saat, Seminar: 30 saat Cəmi: 90 saat

N	Keçirilən mühazirə, seminar, sərbəst mövzuların məzmunu			Tarix
	Mühazirə mövzuları	müh	sem	
1	Mövzu №1 İslam dininin təməl qaynağı- Qurani Kərim Plan : 1.Quranın yaranma tarixi 2. Quranın ecazkarlığı	2		
2	Mövzu №2 İslam dininin yaranma tarixi Plan: 1.İslam dininin əsas xüsusiyyətləri 2.İslam dini insanları nəyə səsləyir?	2	2	
3	Mövzu №3 İslama qədər Azərbaycanda mövcud olan dinlər Plan: 1.Bütperəstlik 2.Xristianlıq 3.Zərdüşlik	2		
4	Mövzu №4 Dinin əsasları və predmeti Plan: 1.Dinin mahiyyəti	2	2	

	2.Dinin mənşəyi və təbiəti			
5	Mövzu №5 Güzəl əxlaq İslamın əsas prinsipidir Plan 1.İslamın tədir etdiyi əsas əxlaqi keyfiyyətlər 2.İslam əxlaqının əhəmiyyəti haqında	2		
6	Mövzu №6 İslam dünya görüşü sistemi kimi Plan: 1.Kainatın yaradılması və sonu haqında İslam təsəvvürləri 2.İnsanın xəlq edilməsi, onun kainatda yeri 3.İslam ağıl və elm dinidir	2	2	
7	Mövzu №7 İslam dininin ənənəvi qolları və Azərbaycan reallığı Plan: 1.Sünnilik və Şiəlik	2		
8	Mövzu №8 Dövlətin dinə qayğısı Plan: 1.Din: Milli Mənəvi dəyərlərin özəyi	2	2	
9	Mövzu №9 Güzəl əxlaq İslamın əsas qayəsidir Plan: 1.Xoşxasiyyətlik əxlaqi fəzilət kimi 2.İslam əxlaqın əhəmiyyəti haqında	2		
10	Mövzu №10 Dini fanatizm Plan: 1.Radikallıq 2.Ektremizm	2	2	
11	Mövzu №11 Dinc birgə yaşayış tolerantlıq mədəniyyəti Plan: 1.İslam dost və qardaş kimi yaşamağı öyrədir 2.Dinc birgə yaşayışı və tolerantlığı niyə təşviq etməliyik	2		
12	Mövzu №12 İslam və cəmiyyət Plan: 1.İslam insanlar arasında birlik yaradır 2.İslam cəmiyyətdə xeyrin daşıyıcısıdır	2	2	
13	Mövzu №13 İslam vətən sevgisi və milli birlik Plan: 1.Vətənin bölünməzliyi 2.Bayrağa və himnə hörmət 3.Şəhidlik və qəhrəmanlıq	2	2	

14	Mövzu №14 İslam bəriş dınıdır Plan: 1.İslam insanlar insanlar arasınıda barəşəq və sülhə çağırır 2.İslamda sinfi və irqi ayrıseçkilik yoxdur	2		
	Mövzu №15 İslamda əsas insan hüquqları və azadlıqla Plan: 1.İslam və dünyəvilik	2		
16	Mövzu №16 İslam fəlsəfəsi Plan: 1.İslam ölkələrində fəlsəfə 2.Orta şərq fəlsəfəsi	2	2	
17	Mövzu №17 Orta əsrlərdə müsəlman ölkələrində yaranmış və inkişaf etmiş elm sahələri Plan: 1.Astronomiya,Riyaziyyat 2.Tibb	2		
18	Mövzu №18 İslam fəlsəfəsi Plan: 1.Sufilik təlimi 2.Hurifilik təlimi 3.Kəlamın nəzəri əsasları	2	2	
19	Mövzu №19 İslamın mədəniyyət yaradıcı gücü Plan: 1.İslamda incəsənət 2.İslamda memarlıq 3.Xəttatlıq, Miniatur sənəti	2		
20	Mövzu №20 Dini bayramlar və əlamətdar günlər necə qeyd edilir? Plan: 1.Aşuranın tarixi 2.Məhərrəm ayı	2	2	
21	Mövzu №21 Dini fanatizm Plan: 1.Din: Ağıl ilə dərk yoxsa kor-koranə itaət 2.Din düz dərk edilməzsə nə baş verər?	2		
22	Mövzu №22 İslam dost və qardaş kimi yaşamağı öyrədir Plan: 1.İslam yaxşılığa dəvət edir 2.İslam pisləkdən çəkindirir	2	2	

23	Mövzu №23 Əsl müsəlman necə olmalıdır? Plan: 1.İslamda imanın ünsürləri 2.Allah sevgisi	2		
24	Mövzu №24 İslam və dünyəvilik Plan: 1.İslamın sosial mahiyyəti 2.Dünyəviliyin mahiyyəti 3.Dünyəviliyin əsas məqsədləri	2	2	
25	Mövzu №25 İslam və Cəmiyyət Plan: 1.İslam insanlar arasında birlik yaradır 2.İslam cəmiyyətdə xeyrin daşıyıcısıdır	2		
26	Mövzu №26 İslam və mədəniyyət Plan: 1.İslamda incəsənət 2.Azərbaycanda islam mədəniyyəti	2	2	
27	Mövzu №27 Niyə məhs dünyəvi dövlət? Plan: 1.Dünyəvilik din və vicdan azadlığının təminatıdır 2.Din milli kimliyi inkar etmir	2		
28	Mövzu №28 Heydər Əliyev və Milli mənəvi dəyərlərimiz Plan: 1.Dövlətin dinə qayğısı 2.Azərbaycanda dövlət din münasibətləri	2	2	
29	Mövzu №29 Din və əxlaq Plan: 1.İslamda əxlaqın mənbələri 2.İslamın tədqir etdiyi əsas əxlaqi keyfiyyətlər	2		
30	Mövzu №30 Dünyəvilik Din və vicdan azadlığının təminatıdır Plan: 1.Azərbaycanda dövlət və din münasibətləri modeli 2.Şəxsiyyət kimi formalaşmada milli mənəvi dəyərlərin rolu	2	2	
	Cəmi:90	60	30	

IX.Sərbəst işin mövzuları

- 1.Heydər Əliyev və milli mənəvi dəyərlərimiz
- 2.Azərbaycanda dövlət din münasibətləri modeli

4. İslam dininin təməl qaynağı Qurani Kərim

5. Gözəl əxlaq islamın əsas qayəsidir

6. İslamın yaranma tarixi

7. İslam dünya görüşü sistemi kimi

8. İslam və cəmiyyət

9. İslam ağıl və elm dinidir

10. İslam vətən sevgisi və milli birlik haqqında

11. İslam və dünyəvilik

12. İslam əsas insan hüquqları və azadlıqları

13. Din: Milli mənəvi dəyərlərin özəyi

14. İslam dininin ənənəvi qolları və Azərbaycan reallığı

15. Müsəlman ölkələrində yaranmış və inkişaf etmiş elm sahələri

16. Azərbaycanda islam mədəniyyəti

17. İslamda incəsənət

18. İslamda sinfi və irqi ayrıseçkilik yoxdur

19. Din və əxlaq

20. İslamda mərasimlər

21. İslam ümumbəşəri dindir

22. Dini fanatizm: radikallıq, ekstremizm

23. Dinə bircə yaşayış tolerantlıq mədəniyyətidir

24. Dövlətin dinə qayğısı

25. İslam və mədəniyyət

26. İslamın mədəniyyət yaradıcı gücü

27. Şəxsiyyət kimi formalaşmada milli mənəvi dəyərlərin rolu

28. Dünyəvilik din və vicdan azadlığının təminatıdır

30. Əsl müsəlman necə olmalıdır?

X. İmtahan sualları

1. İslamda əxlaqın mənbələri
2. İslam və mədəniyyət
3. İslam və dünyəvilik
4. İslam barış dinidir
5. Din və əxlaq
6. Dini bayramlar və əlamətdar günlər necə qeyd edilir?
7. Dinin mahiyyəti
8. İslamın yaranma tarixi
9. İslamda mərasimlər
10. İslama qədər Azərbaycanda mövcud olan dinlər
11. İslam əxlaqın əhəmiyyəti haqqında
12. İslam dost və qardaş kimi yaşamağı öyrədir
13. Aşuranın tarixi
14. İslam yaxşılığa dəvət edir
15. Din milli kimliyi inkar etmir
16. Azərbaycan dövlət din münasibətləri modeli
17. İslamın mədəniyyət yaradıcı gücü
18. İslamda memarlıq
19. İslam ölkələrində fəlsəfə

20.Sunnik təlimi

21.Hurufilik təlimi

22.Kəlamın nəzəri əsasları

23.Orta şərq fəlsəfəsi

24.Din düz dərk edilməzsə nə baş verər?

25.İslamda imanın ünsürləri

26.Quranın yaranma tarixi

27.Radikallıq və ekstremizm

28.Quranın ecazkarlığı

29.Dünyəvilinin mahiyyəti

30.İslamın sosial mahiyyəti

31.İslamın tədqir etdiyi əsas əxlaqi keyfiyyətlər

32.İslam cəmiyyətdə xeyrin daşıyıcısıdır

33.Kainatın yaradılması və sonu haqqında islam təsəvvürləri

34.İslam ağıl və elm dinidir

35.İnsanın xəlq edilməsi və onun kainatda yeri

36.İslam barış dinidir

37.İslamda sinfi və irqi ayrışçılıq yoxdur

38.İslam vətən sevgisi

39.İslamda şəhidlik və əhrəmanlıq

40.İslamda fəzilət və qəbahət

41.İslam insanlar arasında barışıq və sülhə çağırır

42.İslam və mənəviyyat

43.Xoşxasiyyətlik əxlaqi fəzilət kimi

44.Müsəlman ölkələrində yaranmış və inkişaf etmiş elm sahələri

46. Dinin mahiyyəti və dində müxtəlifliyin səbəbləri

47. Din milli mənəvi dəyərlərin özəyi

48. Dini fanatizm: parçalanma, radikallıq və ekremizmə aparan yol

49. Niyə məhs dünyəvi dövlət?

50. Şəxsiyyət kimi formalaşmaqda dinin yolu

51. Dinc birgə yaşayışı və tolerantlığı niyə təşviq etməliyik?

52. İslam əxlaqının əhəmiyyəti haqqında

53. İslamda əxlaqın mənbələri

54. İslamda ibadət əməlləri

55. İslamda ibadətin mənası və vacibliyi

56. İslamın 2 əsas mənbəyi: Quran və Sünne

57. Güzəl əxlaq islamın əsas prinsipidir

58. İslam və mənəviyyat

59. İslam dini insanları nəyə səsləyir?

60. İslam dininin humanist mahiyyəti

Kollokvium sualları-1

İxtisas: Təsviri incəsənət müəllimliyi II kurs

FBK: Tarix və ictimai elmlər kafedrası

Fənnin adı: İslam tarixi və islam əxlaqının əsas prinsipləri

Müəllim: Kərimova Aytən

1. İslam dininin müqəddəs kitabı Qurani Kərim

2. İslamın yaranma tarixi

3. İslama qədər Azərbaycanda mövcud olan dinlər

4. Güzəl əxlaq islamın əsas prinsipidir

5. Quranın yaranma tarixi

6. Dinin mahiyyəti

7. İslam əxlaqının əhəmiyyəti haqqında

8. Heydər Əliyev və Milli mənəvi dəyərlərimiz

9. Dövlətin dinə qayğısı

10. İslam dünya görüşü sistemi kimi

11. Azərbaycanda dövlət din münasibətləri

12. Dinin mənşəyi və təbiəti

Kollukvium sualları-2

1. Güzəl əxlaq islamın əsas qayəsidir

2. Dini fanatizm

3. İslam və cəmiyyət

4. İslam vətən sevgisi və milli birlik

5. İslam fəlsəfəsi

6. İslamda əsas insan hüquqları və azadlıqları

7. İslam barış dinidir

8. Dini bayramlar və əlamətdar günlər necə qeyd edilir

9. Aşuranın tarixi

10. İslam dost və qardaş kimi yaşamağı öyrədir

11. Əsl müsəlman necə olmalıdır?

12. İslam və dünyəvilik

XII. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Fənnin tədrisinin sonunda tələbələr “ İslam tarixi və islam əxlaqının əsas prinsipləri” fənni üzrə müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn haqqında fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdır.

İslam tarixi və islam əxlaqının əsas prinsipləri fənninin tədrisi zamanı qoyulan tələblər aşağıdakı kimidir :

- 1.Muhazirə mətninin hazırlanması
- 2.Sərbəst işlərin hazırlanması
- 3.Imtahan sualları
- 4.Fərdi tapşırıqlar

XIII.Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyənilməsi:

“İslam tarixi və islam əxlaqının əsas prinsipləri” fənninin sillabusu “Tarix və ictimai elmlər” FBK-nın 13 sentyabr 2019-cu il tarixli 01 sayılı iclas protokoluna əsasən müzakirə edilmiş və bəyənilmişdir.

Fənn müəllimi

A.Kərimova

FBK sədri

G.Abdullayeva